

آیین‌نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز^۱

مصوب ۱۳۹۵/۰۴/۰۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ - با اصلاحات بعدی آن.

ب - ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع ماده (۳) قانون.

پ - صورتجلسه کشف: گزارشی که بلافاصله پس از کشف کالا یا ارز موضوع قانون با درج اطلاعات در قالب برگه‌های پیوست این آیین‌نامه که به مهر دفتر هیأت دولت تأیید شده است، تنظیم و به امضای کاشف یا کاشفان و متهم یا متهمان می‌رسد.

ت - کاشف: مأمور یا مأموران دستگاه‌های موضوع ماده (۳۶) قانون که با توجه به جایگاه و پست سازمانی خود مسئولیت کشف کالا یا ارز موضوع این قانون را به عهده دارند.

ث - سامانه جامع تجارت: سامانه نرم‌افزاری جامع یکپارچه سازی و نظارت بر فرآیند تجارت موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه که در اجرای بند (الف) ماده (۶) قانون شکل گرفته است.

ج - سامانه ارزی: سامانه (پورتال) ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موضوع ماده (۵) این آیین‌نامه.

چ - سامانه پنجره واحد: سامانه پنجره واحد تجارت فرامرزی در امور گمرکی موضوع ماده (۲۸) این آیین‌نامه.

فصل دوم - سامانه‌های اصلی

الف - سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق

ماده ۲- ستاد موظف است با همکاری دستگاه‌های موضوع تبصره (۳) ماده (۵) قانون و دیگر دستگاه‌های مرتبط، سامانه «شناسایی و مبارزه با قاچاق» را که عمده‌تاً از طریق سامانه‌های جامع تجارت و پنجره واحد تغذیه می‌شود به گونه‌ای تهیه و اجرا نموده و مورد بهره‌برداری قرار دهد که ضمن پی‌شگیری از وقوع قاچاق در مبادی رسمی و غیررسمی، امکان شناسایی کالای قاچاق ورودی و خروجی را در گلوگاه‌های مختلف حمل، انبار، توزیع درون شهری، عرضه، معامله، اطلاعات بانکی و اطلاعات مالیاتی فراهم نماید.

تبصره ۱- ستاد موظف است امکان بهره‌برداری از سامانه مذکور را برای دستگاه‌هایی که طبق قانون موظف به شناسایی و مبارزه با قاچاق هستند، فراهم نماید.

تبصره ۲- به منظور ایجاد سامانه مذکور باید امکان دسترسی ستاد به سامانه جامع تجارت و سامانه پنجره واحد فراهم گردد.

تبصره ۳- پایگاه داده و بانک اطلاعات این سامانه در ستاد مستقر خواهد بود.

ب - سامانه جامع تجارت

ماده ۳- به منظور یکپارچه‌سازی اطلاعات مرتبط با سامانه موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه و کاهش زمینه‌های بروز قاچاق، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری ستاد و دستگاه‌های موضوع ماده (۲) مذکور، «سامانه جامع تجارت» را به گونه‌ای تهیه و اجرا

^۱- این آیین‌نامه به پیشنهاد وزارت دادگستری و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۰۶ هیأت وزیران تصویب و در روزنامه رسمی شماره ۲۰۸۵۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۷/۱۴ منتشر شده است.

نموده و مورد بهره برداری قرار دهد که متضمن کلیه فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی از جمله صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی و مجوزهای تجاری بوده و انواع رویه‌های تجاری اعم از واردات، صادرات و عبور (ترانزیت) را در بر گرفته و یکپارچه نماید. این سامانه باید با اشتراک‌گذاری اطلاعات موجود در سامانه‌های مرتبط از جمله سامانه پنجره واحد، سامانه ارزی، سامانه جامع حمل و نقل و سامانه جامع بیمه مورد بهره‌برداری قرار گیرد، به نحوی که بازرگان بتواند تمام امور خود را در خصوص تجارت از طریق درگاه این سامانه مشاهده و پی‌گیری کند و از ورود چند باره اطلاعات یکسان و تکراری جلوگیری شود.

تبصره ۱- به منظور تشخیص مجوزهای مورد نیاز برای واردات، صادرات و عبور (ترانزیت)، سامانه مذکور در این ماده آخرین وضعیت ضوابط کالایی را از سامانه مربوط به صورت سیستمی و برخط دریافت و به ازای اظهار کالا توسط بازرگان، مجوزهای مورد نیاز برای واردات، صادرات و عبور (ترانزیت) کالاهای اظهار شده را بر اساس شناسه کالا و بدون دخالت عامل انسانی تشخیص می‌دهد و درخواست صدور مجوز را به صورت سیستمی و برخط برای سازمان‌های مجوز دهنده ارسال می‌نماید. همچنین این سامانه باید مجوزهای صادر شده توسط سازمان‌های مجوز دهنده را به صورت سیستمی دریافت و ضمن نمایش به بازرگان، برای سامانه پنجره واحد ارسال نماید.

تبصره ۲- در زمان اظهار کالاهای صادراتی از قبیل فرآورده‌ها و مشتقات نفتی به گمرک، فاکتور (صورت‌حساب) خرید ارایه شده توسط صادرکننده را از سامانه جامع ثبت برخط معاملات استعلام و مالکیت صادرکننده نسبت به کالاهای اظهار شده را به صورت سیستمی احراز می‌نماید.

تبصره ۳- سامانه جامع تجارت امکان پرداخت الکترونیکی کلیه پرداخت‌های بازرگان در فرآیندهای تجاری را فراهم می‌نماید. بدین منظور، دستگاه‌های مربوط مشخصات قبض درآمد را به صورت سیستمی برای این سامانه ارسال و سامانه مذکور پس از پرداخت الکترونیک توسط بازرگان، شناسه یکتای رسید بانکی را دریافت نموده و همراه با اطلاعات پرداخت برای سامانه دستگاه مربوط ارسال می‌نماید. پرداخت‌ها متناسب با موضوع پرداخت به حساب‌های مشخص شده طبق قوانین جاری انجام می‌شود.

تبصره ۴- سازمان امور مالیاتی موظف است سامانه جامع امور مالیاتی را به طرق مقتضی با سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه هماهنگ نموده و نسبت به تبادل سیستمی اطلاعات معاملات با سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق اقدام و ضمن الزامی نمودن درج شناسه کالا در صورت‌حساب معاملات، امکان استعلام برخط صورت‌حساب معاملات را در محدوده قوانین و مقررات فراهم نماید.

تبصره ۵- گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است اطلاعات مربوط به صادرات و واردات کالاهای کشور را از طریق سامانه پنجره واحد به سامانه جامع تجارت منتقل نماید و به صورت متقابل اطلاعات مکتسبه سامانه جامع تجارت به سامانه پنجره واحد منتقل شود. اختلافات مربوط به تهیه نوع اطلاعات مورد تبادل موضوع این ماده توسط کارگروهی متشکل از وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت (به عنوان رییس)، دادگستری، امور اقتصادی و دارایی (با حضور گمرک)، معاونت اجرایی رییس جمهور و رییس ستاد حل و فصل خواهد شد.

تبصره ۶- گمرک جمهوری اسلامی ایران می‌تواند تا قبل از راه‌اندازی و بهره‌برداری کامل از سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه به نحو مقتضی و با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط نسبت به تبادل مستقیم اطلاعات از طریق سامانه متعلق به هر دستگاه یا از طریق ورود اطلاعات در سامانه پنجره واحد اقدام نماید.

تبصره ۷- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است مطابق ترتیبات مقرر در این آیین‌نامه، مدل مفهومی و برنامه زمان‌بندی راه‌اندازی سامانه مذکور را به کلیه دستگاه‌های مرتبط و ستاد ارایه نماید. کلیه دستگاه‌ها موظف به ارایه خدمات و تبادل اطلاعات در راستای مدل مفهومی مصوب می‌باشند.

پ - سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری

ماده ۴- به منظور ساماندهی امر صدور، تمدید و ابطال کارت‌های بازرگانی و جلوگیری از سوءاستفاده از آنها از طریق کنترل رسته و میزان فعالیت و سقف اعتباری آنها متناسب با رتبه اعتباری مربوط و همچنین تهیه، تنظیم و اعلام شاخص‌های مورد نیاز جهت اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری برای تجارت داخلی و خارجی، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری دستگاه‌های موضوع بند (ت) ماده

(۶) قانون و حسب مورد با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار و سایر دستگاه‌های ذی ربط، «سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری» را برای تجارت داخلی و خارجی تهیه و اجرا نموده و مورد بهره‌برداری قرار دهد.

تبصره ۱- دستگاه‌های ذی ربط موظفند بر اساس شاخص‌های تعیین شده، اطلاعات لازم جهت اعتبارسنجی اشخاص حقیقی و حقوقی را به صورت سیستمی و برخط از طریق سامانه جامع تجارت برای سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری ارسال نمایند.

تبصره ۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است رتبه اعتباری متقاضیان را تعیین و به روزرسانی نموده و امکان استعلام و دسترسی عموم به ویژه سازمان‌های مرتبط با تجارت داخلی و خارجی را به آن به صورت سیستمی و برخط فراهم نماید.

ت - سامانه ارزی

ماده ۵- (اصلاحی ۹۶/۰۶/۲۶) برای تمرکز اطلاعات مالی صرافی‌ها و رصد و ارزیابی فعالیت آن‌ها و جلوگیری از عرضه و فروش ارز خارج از بانک‌ها و واحدهای مجاز و تعیین شده از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و همچنین جلوگیری از قاچاق ارز و تعیین منشا ارز کالای وارداتی، بانک مذکور موظف است نسبت به موارد زیر اقدام کند:

الف- تهیه سامانه ارزی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و گمرک جمهوری اسلامی ایران و اجرا و بهره‌برداری از آن پس از ابلاغ رئیس جمهور.

ب - اعلام و ارسال اطلاعات تمام ارزش‌های تخصیصی به واردکنندگان کالا به گمرک جمهوری اسلامی ایران به صورت سیستمی و برخط.

پ - تعیین میزان ارز قابل نگهداری و مبادله در داخل کشور توسط هر شخص، همراه مسافر، همراه رانندگان عبوری (ترانزیتی) و واردی از این قبیل و اعلام عمومی آن به صورت برخط از طریق درگاه اینترنتی خود.

ت - اعلام و ارسال اطلاعات دریافتی از طریق سامانه پنجره واحد در خصوص ورود کالا به کشور به بانک‌های عامل جهت رفع تعهدات ارزی وفق قوانین و مقررات مربوط.

ث - تهیه و تدوین دستورالعمل مربوط به تعیین تکلیف ارز (نقد) ورودی و خروجی بیش از سقف مجاز اعلام شده از سوی آن بانک و اعلام عمومی آن به صورت برخط از طریق درگاه اینترنتی خود و همچنین فراهم نمودن امکان تبادل اطلاعات موضوع این بند با سامانه جامع تجارت.^۱

ماده ۶- سامانه ارزی باید به گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که:

الف - درخواست‌های تأمین ارز جهت واردات کالا یا خدمات را به صورت سیستمی از سامانه جامع تجارت دریافت نماید و تمامی این فرایندها تا رفع تعهد ارزی به صورت سیستمی انجام شود.

۱- به موجب اصلاح ماده (۵) آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۶/۰۶/۲۶ هیات وزیران:

هیات وزیران در جلسه ۱۳۹۶/۰۶/۲۶ به پیشنهاد شماره ۹۵/۴۰۱۱۲۵ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۱ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

در ماده (۵) آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، موضوع تصویب نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت/۵۱۵۵۹ هـ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۲۳ عبارت «پس از ابلاغ رئیس جمهور» قبل از عبارت «بانک مذکور موظف است» حذف و بند (الف) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«الف - تهیه سامانه ارزی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و گمرک جمهوری اسلامی ایران و اجرا و بهره‌برداری از آن پس از ابلاغ رئیس جمهور.»

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

ب - حاوی اطلاعات حواله‌های ارزی با عاملیت بانک‌ها یا صرافی‌ها، اطلاعات خرید یا فروش ارز توسط صرافی‌ها و همچنین اطلاعات گشایش اعتبارها و ثبت بروات ارزی بوده و حسب مورد به آن‌ها یا صورتحساب‌های مربوط شناسه یکتا تخصیص دهد و امکان استعلام اطلاعات مذکور را برای دستگاه‌هایی که بر اساس مأموریت قانونی خود نیازمند دریافت آنها هستند به صورت سیستمی و برخط فراهم نماید.

ماده ۷- دستگاه‌های متولی متقاضیان ارز مذکور در مجموعه مقررات ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از جمله سازمان حج و زیارت، وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند به منظور ثبت درخواست تأمین ارز متقاضیان مربوط به خود، امکان تبادل اطلاعات مربوط را به صورت سیستمی و برخط برای سامانه ارزی فراهم نمایند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باید درخواست تأمین ارز را از سامانه دستگاه مذکور دریافت و اعلامیه تأمین ارز را به صورت سیستمی برای سامانه مربوط ارسال نماید.

ماده ۸- بانک‌ها موظفند اطلاعات گشایش اعتبار - ثبت بروات و حواله‌های ارزی و موارد مصرف آن را به صورت برخط در سامانه ارزی ثبت نموده و برای آن‌ها شناسه یکتا دریافت نمایند.

ماده ۹- پیش از اظهار کالا به گمرک، اطلاعات منشأ ارز کالاهای وارداتی اعم از بانکی، صرافی، حاصل از صادرات و ارز متقاضی را از بازرگان دریافت و به صورت سیستمی از سامانه ارزی استعلام می‌شود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است منشأ ارز تمامی کالاهای وارداتی را به صورت سیستمی و برخط از طریق سامانه ارزی برای گمرک جمهوری اسلامی ایران مشخص کند.

تبصره ۱- واردکننده کالا مکلف است منشأ ارز کالاهای وارداتی خود را در سامانه ارزی ثبت کند.

تبصره ۲- آن دسته از کالاهای وارداتی که منشأ ارز آنها در سامانه ارزی مشخص نشده یا در مورد منشأ آنها گزارش خلاف ارایه شده است، وفق قوانین و مقررات مربوط ترخیص می‌شوند اما بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و گمرک جمهوری اسلامی ایران موظفند مراتب را به دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی و همچنین ستاد اعلام کنند.

ماده ۱۰- صرافی‌ها موظفند نسبت به انجام موارد زیر اقدام کنند:

الف - ثبت اطلاعات خرید و فروش ارز و حواله‌های ارزی به صورت برخط در سامانه ارزی و دریافت شناسه یکتا برای آنها.

ب - ثبت اطلاعات منشأ ارز خریداری شده و اطلاعات محل مصرف ارز فروخته شده در سامانه ارزی، به هنگام خرید یا فروش ارز.

پ - خودداری از خرید یا فروش ارزهایی که منشأ آنها یا محل مصرف آن‌ها مورد تأیید سامانه ارزی نیست.

ت - ثبت مورد مصرف ارز انتقالی در سامانه ارزی به هنگام انجام حواله‌های ارزی و همچنین خودداری از حواله‌هایی که علت آن‌ها مورد تأیید سامانه مذکور نیست.

ث - سامانه جامع حمل و نقل

ماده ۱۱- به منظور یکپارچه کردن اطلاعات حمل و نقل، نظارت سیستمی بر فرآیند حمل و نقل و شناسایی هو شمند کالای در حال حمل و نقل و جلوگیری از جعل اسناد مربوط و جلوگیری از قاچاق سوخت، وزارت راه و شهرسازی موظف است حسب مورد با همکاری شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل مربوط، «سامانه جامع حمل و نقل» را تهیه و ایجاد نموده و مورد بهره‌برداری قرار دهد. سامانه مذکور، باید تمامی مبادی ورودی و خروجی رسمی و مسیرهای حمل و نقل را پوشش داده و حسب مورد اطلاعات مورد نیاز حمل و نقل را از زیر سامانه‌های زیر به صورت سیستمی و برخط دریافت نماید:

الف - سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل جاده‌ای.

ب - سامانه یکپارچه ثبت تردد جاده‌ای.

پ - سامانه یکپارچه حمل و نقل دریایی و عملیات بندری.

ت - سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل ریلی.

ث - سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل هوایی.

ماده ۱۲- سامانه جامع حمل و نقل باید به گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که:

الف - فرآیندهای صدور، اصلاح و ابطال اسناد حمل و نقل را در بر گرفته و امکان استعلام سیستمی و برخط اسناد مربوط را فراهم نماید.

ب - کلیه اسناد حمل و نقل نظیر بارنامه داخلی، راهنما بین المللی CMR و پروانه تردد و همچنین عملیات مرتبط را الکترونیکی نموده و مطابق قوانین و مقررات مربوط جایگزین نسخه فیزیکی آن‌ها نماید.

پ - اطلاعات تمام اشخاص از قبیل سازمان‌ها، تعاونی‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل و همچنین اطلاعات مربوط به حمل و نقل و عملیات مرتبط با آن را به صورت یکپارچه و برخط در برگیرد.

ت - اشخاص موضوع بند (پ)، اطلاعات مورد نیاز را به صورت برخط به سامانه مربوط ارسال نموده و از طریق آن سامانه، شناسه یکتای اسناد حمل و نقل دریافت نمایند.

ث - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران بتواند اسناد حمل و نقل مربوط به ناوگان در حال تردد را از سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق استعلام و با حمل و نقل‌های غیرمجاز برخورد نموده و نتایج اقدام خود را برای سامانه مزبور به صورت برخط ارسال نماید.

تبصره ۱- این سامانه باید به سامانه جامع تجارت و سامانه شناسه رهگیری موضوع ماده (۱۳) قانون جهت دریافت مشخصات و خصوصیات کالا و اطلاعات بارگیری و تخلیه متصل باشد و پس از فعال شدن و اعلام رسمی آن توسط وزارت راه و شهرسازی، اطلاعات اسناد صادره مانند پروانه‌های سبز گمرکی، حواله‌ها و قبوض انبار، بیجک‌ها و پته‌های عبور را به صورت برخط دریافت نماید.

تبصره ۲- وزارت راه و شهرسازی موظف است ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، شیوه‌نامه اجرای بند (الف) این ماده را با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۱۳- وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) موظف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام کند:

الف - جلوگیری از صدور بارنامه برای مبادی و مقاصدی که در سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا ثبت نشده‌اند.

ب - افزودن استعلام سیستمی کد پستی به صورت برخط و الکترونیک در سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل جاده‌ای.

پ - تهیه، ایجاد و بهره‌برداری از سامانه یکپارچه ثبت تردد جاده‌ای به گونه‌ای که کلیه مسیرهای حمل و نقل جاده‌ای به امکانات فنی مناسب مجهز گردد و تمامی اطلاعات تردد ثبت شده توسط تجهیزات مزبور از جمله دوربین‌های مستقر در جاده‌های کشور را به صورت برخط در سرور مرکزی یکپارچه نماید.

تبصره ۱- تجهیزات مزبور باید به گونه‌ای ارتقا یابند که قابلیت تشخیص انواع پلاک (داخلی و خارجی)، تشخیص تردد در شب و روز و شرایط مختلف آب و هوایی را داشته باشند و بتوانند اطلاعات تردد را به صورت برخط به سامانه مذکور ارسال نمایند.

تبصره ۲- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه‌هایی که در جاده‌های کشور تجهیزات شناسایی و از جمله دوربین پلاک‌خوان نصب و بهره‌برداری نموده‌اند، موظفند اطلاعات تردد ثبت شده توسط دوربین‌های خود را به صورت برخط به سامانه یکپارچه ثبت تردد جاده‌ای ارسال نمایند.

ماده ۱۴- دستگاه‌ها و سازمان‌های استفاده‌کننده از اسناد حمل و نقل موظفند اصالت اسناد مذکور را از طریق مرکز تبادل اطلاعات وزارت راه و شهرسازی (خوشه خدمات حمل و نقل) از سامانه حمل و نقل مربوط استعلام نمایند و به اسنادی که در این سامانه ثبت نشده‌اند ترتیب اثر ندهند.

ماده ۱۵- تمامی مراکز عرضه کننده خدمات بیمه‌ای بازرگانی موظفند از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، قبل از صدور هر نوع بیمه‌نامه و الحاقیه برای کالاها نسبت به ثبت اسناد حمل و نقل آنها در سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل مربوط از طریق استعلام سیستمی اطمینان حاصل نمایند.

تبصره ۱- وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) موظف است امکان استعلام سیستمی اسناد حمل و نقل جاده‌ای را برای بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران فراهم نماید. همچنین مراکز عرضه کننده بیمه موظفند از طریق بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به استعلام سیستمی این اسناد اقدام نمایند. نظارت سیستمی بر اجرای این ماده به عهده بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

تبصره ۲- بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است در سامانه جامع بیمه به هر بیمه‌نامه و الحاقیه آن، شناسه یکتای جداگانه تخصیص داده و امکان استعلام سیستمی و برخط آنها را فراهم نماید.

تبصره ۳- اصالت و اعتبار بیمه‌نامه و الحاقیه منوط به اخذ شناسه یکتا از سامانه جامع بیمه است و شرکت‌های بیمه‌گر موظفند اطلاعات بیمه‌نامه‌ها و الحاقیه‌های صادره را به صورت برخط برای سامانه مذکور ارسال نموده و شناسه یکتا دریافت نمایند.

تبصره ۴- بیمه‌نامه‌ها و الحاقیه‌هایی که مورد تأیید سامانه جامع بیمه نباشد، معتبر نیست. اشخاص و دستگاه‌های استفاده کننده از بیمه‌نامه و الحاقیه‌های بازرگانی از جمله بانک‌ها و گمرک جمهوری اسلامی ایران موظفند اصالت و صحت اطلاعات بیمه‌نامه و الحاقیه را به صورت سیستمی از سامانه مذکور استعلام نمایند.

تبصره ۵- شرکت‌های بیمه‌گر موظفند حسب مورد اطلاعات اسناد مورد نیاز برای صدور بیمه‌نامه و الحاقیه‌های بازرگانی را از سامانه جامع تجارت به صورت سیستمی استعلام نمایند و ضروری است تا قبل از حذف برگه فیزیکی بیمه‌نامه، شناسه یکتای این اسناد روی بیمه‌نامه درج گردد.

ماده ۱۶- وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) و گمرک جمهوری اسلامی ایران موظفند اتصال پروانه واردات به بارنامه داخلی، اتصال پروانه عبور (ترانزیت) به پروانه تردد و اتصال پروانه صادرات به راهنما بین المللی CMR را در اولویت قرار داده و در کلیه گمرکات کشور اجرا نمایند.

ماده ۱۷- به منظور کاهش توقف‌ها و افزایش ضریب دقت در کنترل و بازرسی کالا در بنادر تجاری کشور، سازمان بنادر و دریانوردی، گمرک جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد سایر دستگاه‌های متولی در هر یک از بنادر تجاری، بر اساس وظایف قانونی خود بستری‌های سخت افزاری و نرم افزاری لازم برای تبادل اطلاعات الکترونیکی اسناد ورود، صدور، عبور (ترانزیت)، حمل و نقل و نظایر آن را فراهم می‌کنند.

تبصره - بنادر تجاری، بنداری می‌باشند که به لحاظ قانونی به فعالیت حمل و نقل بار و مسافر اختصاص دارند.

ماده ۱۸- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام کند:

الف - تهیه، اجرا و بهره‌برداری از «سامانه یکپارچه حمل و نقل دریایی و عملیات بندری» با همکاری اشخاص ذی ربط از قبیل تعاونی‌ها، شرکت‌های کشتیرانی و مؤسسات حمل و نقل دریایی و عملیات بندری و مرتبط، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان شیلات و سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به گونه‌ای که فرآیندهای نوبت‌گیری، پهلودهی، تخلیه و بارگیری، انبارش و اجازه حرکت شناورها را در بر گرفته و شامل محموله‌های کانتینری (بارگنج) و غیرکانتینری باشد و اطلاعات فوق را به صورت الکترونیکی مبادله نماید.

ب - انضباط بخشی به تردد، توقف، ورود و خروج شناورها در آبهای سرزمینی در چارچوب دستورالعملی که با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه نموده و به تصویب ستاد می‌رسد.

پ - تخصیص شناسه یکتا به هر شناور مطابق قوانین و مقررات مربوط و ارسال آن به سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق.

ت - تجهیز اسکله‌ها به امکانات فنی و الکترونیکی مناسب و ساماندهی خورها ضمن بهره‌گیری از مطالعات مدیریت یکپارچه سواحل کشور (ICZM) و همچنین تهیه و اعلام نقشه‌ها و مسیرهای دسترسی دریایی لازم در چارچوب دستورالعملی که با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه نموده و به تصویب ستاد می‌رسد.

ث - تبادل الکترونیکی اطلاعات حمل و نقل دریایی کالاهای وارده به بنادر، مندرج در مانیفست، قبض انبار و بیجک خروجی با سامانه جامع تجارت.

ج - فراهم نمودن زیرساخت‌های لازم برای ارسال اطلاعات مربوط به قبوض انبارهای واقع در محوطه‌های بنادر تجاری از طریق سامانه جامع حمل و نقل به سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا و دریافت شناسه یکتای قبض انبار و درج آن در قبض انبارهای صادره.

تبصره - در خصوص تکالیف مندرج در بندهای (ث) و (ج) این ماده در محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، حسب مورد سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی ذی‌ربط نیز در چارچوب قوانین و مقررات مربوط عمل خواهند نمود.

ماده ۱۹- گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر سازمان‌ها و اشخاص ذی‌ربط موظفند از طریق سامانه یکپارچه‌سازی، اسناد و مجوزهای گمرکی کالا از جمله پروانه صادرات، ترانشیپ، پته عبور کالا و نظایر آنها را به صورت برخط با سامانه یکپارچه حمل و نقل دریایی و عملیات بندری مبادله نمایند.

تبصره - مشخصات کالا در بارنامه دریایی مبتنی بر کدینگ بین‌المللی کالا HS Code ثبت می‌گردد.

ماده ۲۰- به منظور شناسایی کالای قاچاق در مسیرهای حمل و نقل، دستگاه‌های ذی‌ربط موظفند اطلاعات تمامی اسناد حمل و نقل ثبت شده در سامانه‌های یکپارچه اسناد حمل و نقل جاده‌ای، دریایی، هوایی و ریلی و همچنین اطلاعات تمامی تردهای ثبت شده در سامانه یکپارچه ثبت تردد جاده‌ای را به صورت برخط برای سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق ارسال نمایند.

ماده ۲۱- به منظور شناسایی کالاهای قاچاق در مسیرهای حمل و نقل دریایی، دریابانی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به هنگام ورود شناورهای مظنون مشخصات شناور، ناخدا و ملوانان را با مشخصات ثبت شده در اظهارنامه اجمالی تطبیق و ضمن استعلام از سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق، با کنترل فهرست کالاها در صورت هرگونه مغایرت مراتب را با تنظیم صورتجلسه به گمرک اطلاع می‌دهد.

ماده ۲۲- در صورت ایجاد سامانه‌های مدیریت حمل و نقل درون شهری توسط اشخاص حقوقی اعم از دستگاه‌ها و مؤسسات عمومی غیردولتی باید اطلاعات مربوط را در اختیار سامانه جامع تجارت قرار دهند.

ج - سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا

ماده ۲۳- (اصلاحی ۱۴۰۰/۰۵/۰۳) به منظور شناسایی کالای قاچاق، انجام الکترونیکی فرآیندهای متعارف صدور، اصلاح، ابطال، تجمیع، تفکیک، ضایعات، مرجوعی و انتقال مالکیت قبوض انبار، کنترل موجودی و کم و کیف ورود و خروج کالاها، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، راه و شهرسازی، امور اقتصادی و دارایی، کشور، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نفت، شرکت پست جمهوری اسلامی ایران، شهرداری‌ها، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) و اصناف و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط، نسبت به شناسه‌دار کردن انبارها، سردخانه‌ها، سیلوها و مراکز نگهداری کالاهای متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی و ثبت مشخصات مالک کالا، نوع و میزان کالاهای ورودی و خروجی از این اماکن و همچنین تهیه، ایجاد و بهره‌برداری «سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا» اقدام نماید.^۱

۱- به موجب تصویب‌نامه تنقیحی هیأت وزیران در موضوع اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مصوب ۱۴۰۰/۰۵/۰۳.

تبصره ۱- مقصود از مراکز نگهداری کالا، کلیه اماکن، انبارها، مستغلات و محل‌هایی هستند که به دلالت قراین و امارات قوی در آنجا کالا نگهداری می‌شود.

تبصره ۲- اطلاعات قبوض انبارها از طریق سامانه موضوع این ماده به سامانه جامع تجارت و از طریق این سامانه به سامانه جامع حمل و نقل ارسال می‌گردد.

تبصره ۳- اسناد حمل و نقل بر اساس اطلاعات قبوض انبار موجود در سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا، توسط زیرسامانه‌های مربوط به سامانه جامع حمل و نقل صادر می‌شود.

تبصره ۴- قبوض انبار به صورت الکترونیکی صادر و مبادله شده و نسخه الکترونیکی جایگزین نسخه فیزیکی می‌گردد.

ماده ۲۴- مراجع نگهداری، تخلیه و بارگیری کالا در کشور به ویژه مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی شامل انبارهای عمومی و خصوصی که در بنادر، گمرک‌ها، واحدهای تجاری و تولیدی و سایر اماکن مستقر هستند، موظفند اطلاعات موجودی و قبوض انبار مشتمل بر مشخصات کالا مندرج در اسناد حمل و نقل از جمله شناسه کالا و مقدار کالا همراه با مالک یا آورنده آن را به سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا ارسال و شناسه یکتا برای قبوض انبار کالاهای ورودی و خروجی خود دریافت نمایند.

تبصره ۱- در راستای اجرا و بهره‌برداری از این سامانه، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری سایر دستگاه‌ها و مراکز مرتبط، به کلیه اماکن نگهداری، تخلیه و بارگیری کالا در کشور شناسه یکتا اختصاص دهد.

تبصره ۲- در خصوص کالاهای خارجی که تشریفات گمرکی آن‌ها انجام نشده است مشخصات کالا در قبوض انبار باید مطابق با HS Code مندرج در اسناد حمل و نقل ثبت شود و ثبت شناسه کالا الزامی نیست.

ماده ۲۵- اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی که دارای انبار هستند پس از دریافت شناسه یکتا برای قبوض انبارهای تحت مدیریت خود می‌توانند از اطلاعات سامانه انبار داخلی خود برای فرآیندهای اجرایی استفاده نمایند مشروط بر آنکه اطلاعات سامانه داخلی آن‌ها با اطلاعات سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا به طور کامل همزمان و یکسان باشد. اشخاص یاد شده موظفند به صورت دقیق و استاندارد، پروتکل ارتباطی و تضمین کننده برای همزمانی و یکسانی اعلام شده توسط سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا را اجرا نموده و مسئولیت کامل حصول اطمینان از اجرای آن را به عهده گیرند.

تبصره- فرآیند تخصیص شناسه یکتا و تبادل اطلاعات قبوض انبار با اطلاعات سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا باید به گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که در انجام تشریفات گمرکی، خللی در رویه‌های گمرکی ایجاد نکند.

ماده ۲۶- شرکت پست جمهوری اسلامی ایران موظف است در چارچوب قوانین و مقررات خود با اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت برای اماکن موضوع ماده (۲۳) این آیین نامه کدپستی تخصیص دهد و امکان لازم برای استعمال کد پستی و همچنین نشانی مراکز مورد نظر را بر اساس اطلاعات موجود به صورت برخط و در موارد فاقد کد پستی ظرف دو روز کاری در اختیار سامانه موضوع ماده مذکور قرار دهد.

ماده ۲۷- تمامی مراکز عرضه کننده خدمات بیمه‌ای بازرگانی موظفند از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، قبل از صدور هر نوع بیمه‌نامه و الحاقیه برای انبارها، مراکز نگهداری کالا و همچنین کالاهای موضوع قبوض انبار، نسبت به ثبت آنها در سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا از طریق استعمال سیستمی اطمینان حاصل نمایند.

تبصره - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است امکان استعمال سیستمی و برخط قبوض انبار و شناسه انبار را برای بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران فراهم نماید. همچنین مراکز عرضه کننده بیمه تجاری موظفند از طریق بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به استعمال سیستمی این اسناد و شناسه انبار اقدام نمایند. نظارت سیستمی بر اجرای این ماده به عهده بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

چ - سامانه پنجره واحد

ماده ۲۸- به منظور کاهش توقف ها و افزایش دقت در کنترل و بازرسی کالا و نظارت بر فرآیند واردات، صادرات، عبور (ترانزیت) و مبادله کالا و ارز، گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است:

الف - ضمن تجهیز مبادی ورودی و خروجی به امکانات فنی مناسب، نسبت به طراحی، ایجاد و بهره برداری از «سامانه پنجره واحد» با هدف ترخیص خودکار بر اساس استانداردهای بین‌المللی و الکترونیکی نمودن تمامی اسناد گمرکی مورد نیاز برای ترخیص از جمله اسناد خرید، حمل، قبض انبار، ترخیصیه، اظهارنامه، مجوزهای مربوط و پروانه سبز گمرکی و سایر اسنادی که در اجرای قوانین و مقررات موضوعه رایج آن را ضروری می‌داند، اقدام نماید.

ب - تمامی گمرک‌هایی که مجاز به رایج تشریفات عبور (ترانزیت) هستند را به دستگاه‌های کنترلی مناسب تجهیز نماید و به منظور ارزیابی کالاهای عبوری (ترانزیتی) و تطبیق کالای ورودی و خروجی، اطلاعات اسکن محموله های عبوری (ترانزیتی) در گمرک مبدأ یا ورودی را به صورت سیستمی با اطلاعات الکترونیکی اسکن همان محموله در گمرک مقصد یا خروجی مقایسه نماید.

پ - با فراهم نمودن بستر لازم و امکانات مورد نیاز جهت اتصال به سامانه‌های مرتبط با کنوانسیون‌های بین‌المللی از جمله کارنه تیر، هنگام تشریفات گمرکی محموله های عبوری (ترانزیتی)، صحت اسناد صادره مرتبط را از سامانه های مذکور به صورت سیستمی استعلام نموده و در سامانه پنجره واحد ثبت نماید.

ت - سامانه پنجره واحد را به گونه ای طراحی نماید که این سامانه مجوزهای مورد نیاز برای ترخیص کالا را بر اساس شناسه کالای موضوع ماده (۱۳) قانون به صورت الکترونیکی تشخیص دهد و پس از دریافت مجوز به صورت الکترونیکی، آن را به صورت سیستمی و الکترونیکی مستهلک و اعمال نموده و اطلاعات استهلاک مجوز را به صورت سیستمی و برخط برای سامانه یکپارچه سازی ارسال نماید.

ماده ۲۹- جزییات نحوه عملکرد و تبادل اطلاعات این سامانه با سایر سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه در دستورالعملی که با همکاری گمرک جمهوری اسلامی ایران و وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، اطلاعات، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت و به ریاست ستاد تهیه و به تصویب می‌رسد، پیش‌بینی می‌شود.

ح - سامانه پرونده های قاچاق کالا و ارز

ماده ۳۰- تمام فرآیند رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز اعم از اعلام شکایت، تشکیل پرونده‌های قضایی و تعزیراتی، تعیین شعبه رسیدگی کننده، مکاتبات، استعلامات، دستورات، صدور رأی و ابلاغ‌ها در مراحل رسیدگی اعم از بدوی و تجدیدنظر و همچنین مراحل اجرای آرا از طریق سامانه پرونده‌های قاچاق کالا و ارز انجام می‌گیرد.

ماده ۳۱- به منظور جمع‌آوری اطلاعات پرونده‌های قاچاق، تمامی ضابطان و کاشفان موضوع ماده (۳۶) قانون موظفند بجز در پرونده‌های صدر ماده (۴۴) قانون ضمن ارسال پرونده تنظیمی به سازمان تعزیرات حکومتی، اطلاعات پرونده را ظرف بیست و چهار ساعت از زمان کشف در سامانه پرونده‌های قاچاق کالا و ارز سازمان تعزیرات حکومتی ثبت و یا به صورت سیستمی برای آن سامانه ارسال نموده و شناسه یکتای پرونده دریافت نمایند. در صورتی که شعبه مرجوع الیه احراز نماید پرونده در صلاحیت مرجع قضایی است، ضمن اطلاع رسانی به ضابطان و کاشفان مربوط، آن را به مرجع قضایی ذی صلاح ارسال می‌نماید.

تبصره ۱- اطلاعات پرونده باید مشتمل بر اطلاعات و تصویر صورت جلسه کشف، توقیف و تشخیص ارزش اولیه کالا یا ارز قاچاق طبق برگه نمونه صورت جلسه کشف و اسناد پیوست آن موضوع بند (پ) ماده (۱) این آیین‌نامه باشد.

تبصره ۲- جزییات و نحوه طراحی، اجرا و بهره برداری و تبادل اطلاعات این سامانه با سایر سامانه ها بر اساس دستورالعملی است که توسط سازمان تعزیرات حکومتی و با همکاری ستاد و دستگاه های موضوع ماده (۳۶) قانون تهیه و از سوی ستاد ابلاغ می‌گردد.

ماده ۳۲- تمامی دستگاه‌های دخیل در فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی کشور موظفند سامانه‌های مرتبط با سامانه جامع تجارت را تهیه و اجرا نموده و ضمن برقراری ارتباط با سامانه مذکور اطلاعات لازم را در اختیار آن قرار دهند.

تبصره- دستگاه‌های یاد شده موظفند در عملیات مربوط به فرآیندهای تجاری کشور، تنها از طریق سامانه جامع تجارت با بازرگانان به تبادل اطلاعات بپردازند. ساختار تهیه و تبادل اطلاعات الکترونیکی مورد نظر باید به گونه‌ای باشد که قابل ارسال به سامانه جامع تجارت باشد.

ماده ۳۳- سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه باید ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آن به مرحله بهره‌برداری برسد. دستگاه‌هایی که قبل از تصویب این آیین‌نامه، اقدام به راه اندازی سامانه‌های هوشمند مرتبط با وظایف مذکور در این آیین‌نامه نموده‌اند، موظفند سامانه‌های خود را متناسب با الزامات و کارکردهای مذکور اصلاح نموده و ارتقا دهند و از راه اندازی سامانه‌های موازی که منجر به دوباره‌کاری و افزایش هزینه‌های دولت می‌گردد، خودداری نمایند.

ماده ۳۴- رعایت ضوابط ناظر بر دولت الکترونیک در طراحی و اجرای سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه الزامی است.

ماده ۳۵- تبادل اطلاعات و مستندات بین دستگاه‌های دخیل در فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی کشور به صورت الکترونیکی صورت می‌پذیرد و نقش بازرگان به عنوان انتقال دهنده برگه فیزیکی مستندات حذف می‌شود. دستگاه‌های مسئول اجرای سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه مکلفند اطلاعات و اسناد مورد نیاز خود و صادره توسط خود را مطابق مقررات این آیین‌نامه به صورت الکترونیکی و تنها از طریق سامانه جامع تجارت با یکدیگر تبادل نمایند. سایر دستگاه‌های مرتبط نیز به اسنادی که از طریق این سامانه و به صورت الکترونیکی تبادل شده است، ترتیب اثر می‌دهند.

تبصره- اسناد موضوع ماده (۱۱۷) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰ - و بند (ژ) ماده (۱) قانون، کارت بازرگانی، مجوزهای تجاری نظیر ثبت سفارش واردات، ورود، صدور، ترخیص و عبور (ترانزیت)، اعلامیه تأمین ارز، بیمه‌نامه، قبض انبار، گواهی مبدأ، اظهارنامه گمرکی، وکالت نامه، صلح نامه، بارنامه و راهنماهای داخلی و بین‌المللی، فاکتور (صورتحساب) فروش، گواهی منشأ و نظایر آنها از مصادیق مستندات فرآیندهای تجارت محسوب می‌شوند.

ماده ۳۶- هر یک از دستگاه‌های ذی‌ربط، برای انجام عملیات قانونی خود دارای سامانه عملیاتی مستقل خواهند بود و هیچ یک از دستگاه‌ها در عملیات داخلی دستگاه دیگر دخالت نخواهند کرد.

ماده ۳۷- به منظور ایجاد هماهنگی و زبان مشترک برای ارتباط سیستمی بین سامانه‌ها، رعایت موارد زیر در کلیه سامانه‌های مذکور الزامی است:

الف- ارایه شماره ملی برای ثبت مشخصات اشخاص حقیقی ایرانی و احراز اطلاعات و صحت آن از سامانه ثبت احوال کشور به صورت سیستمی و برخط.

ب- ارایه شناسه ملی برای ثبت مشخصات اشخاص حقوقی ایرانی و احراز اطلاعات و صحت آن از سامانه اختصاص شناسه به اشخاص حقوقی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به صورت سیستمی و برخط.

پ- ارایه شماره اختصاصی برای ثبت مشخصات اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی و احراز اطلاعات و صحت آن از سامانه پایگاه ملی اطلاعات اشخاص خارجی.

تبصره- متولی ایجاد شماره اختصاصی اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی موظف است درگاهی به صورت مستقل برای تولید این شناسه ایجاد نموده و به کلیه درخواست‌های متقاضیان در حداقل زمان ممکن پاسخ دهد.

ت- ارایه کد پستی برای ثبت نشانی (آدرس) مکان های داخل کشور و احراز صحت آن از سامانه شرکت پست جمهوری اسلامی ایران به صورت سیستمی و برخط.

ث- ارایه شناسه کالا برای ثبت مشخصات کالاها و احراز صحت آن از سامانه شناسه گذاری کالا موضوع ماده (۱۳) قانون به صورت سیستمی و برخط.

تبصره- سازمان ثبت احوال کشور، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و اطلاعات و ارتباطات و فناوری اطلاعات موظفند امکان استعلام سیستمی و برخط شناسه ها و کدهای مربوط را ایجاد و در اختیار سامانه های موضوع این آیین نامه قرار دهند.

ماده ۳۸- به منظور ایجاد هماهنگی و زبان مشترک و استانداردسازی داده ها در سامانه های مختلف در طول زنجیره تجارت، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است تمام رمز (کد) پایه های اطلاعاتی مورد استفاده در فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی از قبیل نام کشورها، نوع ارز، وسایل حمل را با همکاری سازمان های مرتبط همسان و استاندارد نموده و ابلاغ نماید.

تبصره - تبادل اطلاعات در سامانه های موضوع این آیین نامه بر اساس رمز (کد) پایه های اطلاعاتی یاد شده خواهد بود.

ماده ۳۹- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است کلیه داده ها، اطلاعات و اسناد سامانه جامع تجارت را در صورت نیاز و درخواست ستاد به صورت برخط و سیستمی با سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق مبادله نماید. دستگاه ها و سازمان های ذی ربط موضوع این آیین نامه نیز موظفند آن دسته از داده ها و اطلاعات مربوط که به سامانه جامع تجارت ارایه نمی نمایند از قبیل اطلاعات پرونده های قاچاق کالا و ارز و تردد جاده ای را در صورت نیاز و درخواست ستاد به صورت برخط و سیستمی به سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق ارایه نمایند.

ماده ۴۰- توقف تبادل اطلاعات الکترونیکی بین هر یک از سامانه های مذکور بنا به هر دلیل، مانع فعالیت دستگاه ها و عملیات آنها نخواهد شد.

ماده ۴۱- دستگاه های اجرایی موظفند در اجرای تکالیف مربوط به خود مقرر در این آیین نامه، نسبت به اطلاع رسانی لازم و به موقع به ذی نفعان مرتبط از جمله مراجعه کنندگان، مشتریان، متقاضیان، فعالان اقتصادی و کاربران اقدام نمایند و مرکز تماس و پاسخگویی تلفنی و اینترنتی حسب مورد در ساعات اداری یا به صورت شبانه روزی ایجاد نمایند.

ماده ۴۲- (۱ صلاحی ۹۸/۰۷/۲۸) هزینه سامانه های موضوع قانون و آیین نامه های اجرایی آن با رعایت تبصره (۴) ماده (۵) قانون از طریق درج ردیف اعتباری در قانون بودجه سالانه تأمین می شود.^۱

تبصره- (الحاقی ۹۸/۰۷/۲۸) به منظور تسریع در توسعه و تکمیل سامانه های موضوع قانون و آیین نامه های اجرایی آن، دستگاه های اجرایی می توانند طبق قوانین و مقررات مربوط با روش هایی از جمله مشارکت عمومی - خصوصی و مزایده خدمات ارزش افزوده سامانه های مذکور و همچنین مرکز توسعه تجارت الکترونیکی بر اساس قانون تعیین تعرفه های خدمات مرکز توسعه تجارت الکترونیکی - مصوب ۱۳۹۳- اقدام نمایند. ارایه خدمات دستگاه های اجرایی به یکدیگر از شمول این ماده خارج و بدون دریافت هزینه خواهد بود. احکام این تبصره از ترتیبات مقرر در ماده (۴۳) این آیین نامه مستثنی است و مطابق قوانین و مقررات مربوط اقدام خواهد شد.

ماده ۴۳- هزینه اجرای احکام این آیین نامه پس از انجام برآورد مالی توسط هر دستگاه، سالانه به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام می گردد و سازمان یاد شده بودجه مورد نیاز را از محل درآمدهای قانون تأمین و با نظارت ستاد پرداخت می نماید.

ماده ۴۴- وزارت نفت موظف است با همکاری دبیرخانه ستاد، وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، نیرو، راه و شهرسازی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان ملی استاندارد ایران، دستورالعمل روش مدیریت و کنترل سوخت ناوگان حمل و نقل عمومی کشور، اصلاح و بهینه

۱- به موجب اصلاح ماده (۴۲) آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۸/۰۷/۲۸ هیات وزیران.

سازی نظام تخصیص و توزیع فرآورده های نفتی یارانه ای، سهمیه ای شامل بنزین، نفت سفید، نفت گاز، نفت کوره، سوخت هواپیمایی و گاز مایع در بخش های حمل و نقل، صنعت، کشاورزی، زیربنایی و نیروگاهی را تدوین و ابلاغ نماید.

تبصره- (اصلاحی ۹۵/۱۱/۱۰) قیمت گذاری و تعیین ضوابط فروش انواع فرآورده های نفتی در تمامی نقاط مرزی کشور برای صادرات توسط وزارت نفت انجام می گیرد.^۱

ماده ۴۵- وزارتخانه های نفت و امور اقتصادی و دارایی (گمرک ایران) موظفند با کسب نظر از دبیرخانه ستاد، وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی و دادگستری و سازمان ملی استاندارد ایران، دستورالعمل اصلاح و بهبود (ساماندهی) فرآیندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوآپ) نفت خام، میعانات گازی و فرآورده ها و مشتقات نفتی در امور گمرکی را تدوین و ابلاغ نمایند.

تبصره- در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، دبیرخانه شورای عالی این مناطق حسب مورد به دستگاه های مورد اشاره در این ماده اضافه خواهد شد.

ماده ۴۶- ستاد مسئولیت نظارت بر فعالیت مطلوب سامانه ها و خدماتی که در حیطه وظایف خود ارایه می کنند و همچنین نحوه عملکرد دستگاه ها از حیث تکالیف تعیین شده در این آیین نامه را بر عهده داشته و موظف است سامانه کنترل و نظارت بر پیشرفت وظایف دستگاه ها را تهیه و اجرا نماید.

معاون اول رییس جمهور - اسحاق جهانگیری

۱- اضافه شدن عبارت «برای صادرات» به موجب تصویب نامه اصلاح تبصره ماده (۴۴) آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ هیات وزیران.